

Pentax med en 50 mm manuel optik.

Selvom markedet for digitale spejlreflekskameraer (DSLR) er domineret af mærker som Canon og Nikon, findes der også en række mindre spillere som fx Olympus, Sony, Samsung, Panasonic og Pentax.

Pentax var en af de første kameraproducenter, der lavede et spejlreflekskamera, og utroligt nok kan optikkerne fra de tidlige modeller stadig bruges på de kameraer, Pentax fremstiller i dag.

I 1975 gik Pentax over til at forsyne objektiverne med bajonetfatning (tidligere brugtes et 42 mm skuegevind), og Pentax tillod andre producenter til at bruge samme standard.

Der var derfor et væld af SLR-kameraer, der var *Pentax-kompatible* (fx Cosina, Mamiya, Agfa, Chinon, Miranda, Vivitar, Topcon og Ricoh). I dag ejes Pentax i øvrigt af Ricoh.

Det betød, at der var en masse optikker, der overholdt Pentax-standarden, og man kunne fx skifte fra Pentax til Chinon og fortsætte med at benytte sine Pentax-optikker.

Standarden har udviklet sig

Ny og gammel Pentax bajonet. Den nye har nogle ekstra elektriske kontakter.

De første optikker var manuelle – her var der ikke nogen automatisk lysmåler eller autofokus, der skulle understøttes. Trods det var det altså muligt at konstruere de nye kameraer, så de gamle manuelle optikker stadig kunne bruges.

Nu bliver en manuel optik jo ikke automatisk ved at blive sat på et nyt kamera, så de gamle optikker er stadig manuelle – og dermed lidt besværligere at bruge end de automatiske.

På mit nuværende Pentax-kamera bruger jeg en gammel manuel 50 mm optik, der er købt i Den blå avis for et par hundrede kroner.

Største [blændeåbning](#) er 1.7, så det giver gode muligheder for at fotografere indendørs uden kunstlys, og ved den maksimale blændeåbning er [dybdeskarphe](#)den meget begrænset, så man nemt kan få baggrunden uskarp.

Selvom det er en gammel, manuel optik, får man alligevel glæde af mange af kameraets funktioner:

- Afstandsmåling
Man skal selv indstille fokus, men kameraet indikerer, når motivet er i fokus, og det er en god hjælp.
- Lysmåling
Indstiller man kameraet rigtigt, kan man få kameraet til indstille lukkeren, så eksponeringen bliver korrekt ved den blænde, man har valgt.
- Stabilisering
Da Pentax har valgt at indbygge stabiliseringen i kameraet (frem for i optikken, som hos Canon og Nikon), fungerer Pentax' *Shake reduction* på alle optikker –

også dem, der er fremstillet før [stabilisering](#) blev opfundet.

Køb et Pentax?

Jeg valgte et Pentax, fordi kameraet fik fine anmeldelser og fordi jeg havde fire-fem gamle optikker. Jeg har nu haft begænset glæde af optikkerne, og det er der flere årsager til:

- God standard optik
Kameraet leveres med en rimelig standardzoom, der går fra moderat vidvinklet til moderat tele.
- "Crop-faktor"
Da sensoren i et typisk DSLR er mindre end det filmformat, de gamle optikker er lavet til, er det kun et udsnit af dét, optikken "ser", der faktisk "ses" af sensoren. Crop-faktoren er typisk 1,5 og i praksis svarer det til at brændvidden på de gamle optikker skal ganges med 1,5. Dermed er min gamle vidvinkeloptik på 24 mm, ikke så interessant på mit DSLR, for 24 mm på et DSLR er ikke vidvinkel – det svarer til en "almindelig" 35 mm på det gamle kamera.
- Zoom virker forældet
Jeg havde også en Tokina 75-150 mm optik. Den er ok, men den er ret tung og har kun to gange zoom. Der er sket en stor udvikling med zoom-optikkerne, så jeg bruger den faktisk ikke.

Havde jeg ikke haft Pentax-udstyr i forvejen, havde jeg nok valgt Nikon eller Canon. Der findes nemlig langt mere udstyr og dokumentation til disse kameraer.

Køb en gammel standardoptik

Optikken til venstre har 1,7 i lysstyrke. Den anden har 2,8.
Zoom-optikker er ikke så lysstærke

– hvis de da ikke er i den helt dyre klasse.

Har du et Pentax, vil jeg anbefale dig at købe en gammel 50 mm standardoptik (fast – uden zoom). Som nævnt kan den fås for kr. 2-300 i 1.7-udgaven og for måske kr. 7-800 i den meget lysstærke 1.4-udgave. En ny, automatisk optik med samme lysstyrke koster ca. kr. 3.000.

Sådan bruger du en gammel optik på den Pentax DSLR

Skal du bruge en gammel optik på dit Pentax DSLR, skal du ændre lidt på standardindstillingerne i kameraet, og fremgangsmåden er nogenlunde den samme på nyere Pentax'er (fx K-100D, K-x, K-r, K3, K5, K7, K-30 og K-50).

Input brændvidde.

Input brændvidde

Når du sætter optikken på, beder kameraet dig om “Input brændvidde”. Normalt kan kameraet kommunikere med optikken via de elektriske kontakter, men de findes jo ikke på gamle optikker, så kameraet må have hjælp. Når du oplyser brændvidden, kan kameraet optimere stabiliseringen til brændvidden, og samtidig bliver brændvidden også skrevet i metadata for de billeder, du tager. Du skal vælge den brændvidde, der står på optikken – du skal altså ikke tage højde for *crop factor*.

(Zoom-objektiver har ikke én brændvidde, og det er en anden grund til at gamle zoom-optikker ikke er optimale at bruge).

Du vil kun se “Input brændvidde”, når du har en manuel optik på kameraet.

Tillad manuelle optikker

Som standard tillader kameraet ikke manuelle optikker, så her skal vi lige ind i indstillingerne og rette.

Det sker i menuafsnit C. På Pentax K-r er det C-22, som vist på billedet. (På Pentax K-30 er det C-23).

Tryk OK og vælg "Tillad" (ikke vist).

Du kan blot beholde denne indstilling permanent – altså også når du bruger automatiske optikker.

Indstil brug af lysmåler

Som nævnt kan man bruge lysmåleren med en manuel optik. På Pentax K-r kan det ske ved at programmere *den grønne knap* til formålet.

Find indstillingen for den grønne knap. På Pentax K-r er det på fjerde side af fane et i menuen. (På Pentax k-30 er det samme sted, men under punktet *Programmering af e-vælger > M > TvShift*).

Tryk på OK og vælg nu af indstille funktionen af knappen som

vist på billedet til venstre.

Du behøver ikke at rette på denne indstilling, selvom du sætter en automatisk optik på.

Det er en god ide at indstille lysmåleren til spotmåling som vist på billedet til højre.

Slå nu autofokus fra og vælg "M" på karrusellen oven på kameraet.

Sådan tages billeder med manuel optik

Nu er vi klar til at tage et billed med den automatisk optik:

1. Indstil den blænde du ønsker at bruge.
2. Find motivet og tryk på den grønne knap.

Nu blænder kameraet ned, laver en måling og indstiller lukkerhastigheden, så billedet bliver velbelyst.

Her er optikken indstillet på en lille blændeåbning – nemlig 22.

3. Tryk udløseren halvt ned og fokuser manuelt. Der kommer et lille bip og en visuel indikering fra autofokus'en, når fokus er korrekt.
4. Hold udløseren halvt nede, og juster evt. kompositionen, hvis du ikke vil have fokuspunktet midt i billedet.

5. Klik.

For lidt lys

Er der for lidt lys, vil kameraet vælge en langsom lukketid og du vil få rystede billeder. Problemet kan løses ved at:

- Bruge større blændeåbning
- Bruge højere ISO
- Bruge stativ

Har du spørgsmål til fremgangsmåden, så spørg nedenfor.

- [Share on Facebook \(Opens in new window\) Facebook](#)
- [Share on Pinterest \(Opens in new window\) Pinterest](#)